

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเกี่ยวกับเกณฑ์ความเป็นเลิศ
ด้านการศึกษา

สุณิสา เศษระพานิช

684 54094

ศูนย์วิทยบริการ	
7-111	
เลขทะเบียน	
เล่มที่	ฉบับที่
วัน เดือน ปี	18 ต.ค 2548
เลขเรียก	6 341.201 1545 8762ก 2548

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มิถุนายน 2548

ISBN 974-429-273-3

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

A STUDY OF PRIVATE SCHOOL ADMINISTRATORS' OPINION ABOUT
EDUCATION CRITERIA FOR PERFORMANCE EXCELLENCE

SUNISA SETTAPANICH

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

June 2005

ISBN 974-429-273-3

Copyright by Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

All Right Reserved

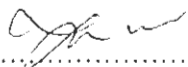
ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเกี่ยวกับ
เกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา

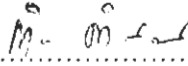
โดย นางสาวสุณิสา เศษชะพานิช

สาขา การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการควบคุม ดร.บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ ประธานกรรมการ
ดร.กำพล คำรงค์วงศ์ กรรมการ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ดร.บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ)

.....กรรมการ
(ดร.กำพล คำรงค์วงศ์)

.....กรรมการบริหารหลักสูตร
(ดร.ชัชชัย สมนั่งเสียง)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.ปงษ์พงษ์ สุขนิต)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ตอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....รักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.อมรัตน์ สมนั่งเสียง)

มีลูษาช น พ.ศ. 2548

ศุภนิสา เศษระพานิช. (2548). การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเกี่ยวกับ
เกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
คณะกรรมการควบคุม : ดร.บุรพาหิศ พลอยสุวรรณ, ดร.กำพล คำรงค์วงศ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน
เกี่ยวกับเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา โดยพิจารณาใน 2 ประเด็น คือ ความเหมาะสมของ
ค่าคะแนนและแนวทางการให้คะแนนของ 7 องค์ประกอบของเกณฑ์ความเป็นเลิศฯ คือ ภาวะผู้นำ
การวางแผนกลยุทธ์ การให้ความสำคัญกับนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ให้บริการ
สารสนเทศและการวิเคราะห์ การให้ความสำคัญแก่บุคลากรและหน่วยงานย่อย การบริหาร
กระบวนการ มคอ. ผลการดำเนินงาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน 180 ท่าน
ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและวิเคราะห์
ข้อมูลเพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของค่าคะแนน
แต่ละองค์ประกอบและรายการย่อยของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา คือ ค่าคะแนนรวม
1000 คะแนนมีความเหมาะสมมากอย่างยิ่ง ค่าคะแนนขององค์ประกอบหลักส่วนใหญ่จำนวน 6
องค์ประกอบหลักจากทั้งหมด 7 องค์ประกอบหลักมีความเหมาะสมมากอย่างยิ่ง ยกเว้นค่าคะแนน
ขององค์ประกอบด้านสารสนเทศและการวิเคราะห์ 90 คะแนน มีความเหมาะสมมาก และความ
เหมาะสมของค่าคะแนนรายการย่อยส่วนใหญ่มีความเหมาะสมมาก 10 รายการจากทั้งหมด 19
รายการย่อย โดยอีก 9 รายการย่อยค่าคะแนนมีความเหมาะสมมากอย่างยิ่ง

2. ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการ
การให้คะแนนซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ภาพรวมทั้งหมดมีความเหมาะสมมาก โดยส่วนแรกเป็น
การประเมินสภาพของการดำเนินการและการปรับใช้สำหรับประเมิน 6 องค์ประกอบ ซึ่งแบ่งช่วง
ระดับคะแนนทั้งหมดออกเป็น 6 ช่วง พบว่า 3 ช่วงระดับคะแนนมีความเหมาะสมมากอย่างยิ่ง
และอีก 3 ช่วงระดับคะแนนมีความเหมาะสมมาก และส่วนที่สองเป็นการประเมินสภาพของ
ผลลัพธ์ซึ่งใช้สำหรับประเมินองค์ประกอบด้านผลการดำเนินงาน ซึ่งแบ่งช่วงระดับคะแนน
ออกเป็น 6 ช่วง พบว่าช่วงระดับคะแนนส่วนใหญ่ คือ 4 ช่วงระดับคะแนนจากทั้งหมด 6 ช่วง
ระดับคะแนนมีความเหมาะสมมาก โดยอีก 2 ช่วงระดับคะแนนมีความเหมาะสมมากอย่างยิ่ง

Sunisa Settapanich. (2005) **A Study of Private School Administrators' Opinion about Education Criteria for Performance Excellence**. Master Thesis, M.Ed. (Educational Administration). Phranakhon Si Ayutthaya : Graduate School, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
Advisory Committee : Dr.Boorapatis Ploysuwan, Dr.Kampol Dumrongwong

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate private school administrators' opinion about education criteria for performance excellence, considering the suitability of point value and scoring guideline of 7 criterias : Leadership, Strategic Planning, Student Stakeholder and Market Focus, Information and Analysis, Faculty and Staff Focus, Process Management and Organizational Performance Results. The samples, derived from simple random sampling, were 180 administrators of private schools. The questionnaire, used for collecting data, was constructed by the researcher. Statistical analysis was performed in term of frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation. The findings revealed the following :

1. The suitability of point value of criteria and items in education criteria for performance excellence in term of the point value of 1000 was found at the highest level. The point value of 6 out of 7 criteria, was found at the highest level except the value of 90 points concerning information and analysis which was considered at a high level. For the point value of 19 items, the suitability of point value of 10 was found at high level, while the suitability of another 9 was at the highest level.

2. The suitability of the overall scoring guidelines was found at a high level. The scoring guideline was divided into two evaluation dimensions. Both of dimensions were leveled into 6 scoring ranges. As the first dimension, an approach-deployment was used for evaluating 6 criterias. The three scoring ranges were found at the highest level, while another three was at a high level. As the second one, a result was used for evaluating organizational performance results criteria. The four scoring ranges were found at a high level, while another two were at the highest level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.บูรพาทิศ พลอยสุวรรณ ประธานคณะกรรมการควบคุม และ ดร.กำพล คำรงค์วงศ์ กรรมการควบคุม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ดร.วิศชัย สนั่นเสียง และ ดร.ปฐมพงษ์ สุขเลิศ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุลิศ ดร.เข้มทอง สิริแสงเลิศ ดร.พูนสุข หิงคานนท์ ดร.วัฒนา มัคคสมัน ดร.เวช มงคล ดร.อภิรักษ์ เวชยานุกุล และ ดร.สุวิทย์ สรณารักษ์ ที่กรุณาตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณอาจารย์พยัคฆ์ สาธุพันธ์ ศึกษานิเทศน์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต 1 ที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านระเบียบวิธีวิจัย และการแปลผล

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และพี่น้อง รวมทั้งขอขอบคุณเพื่อนๆ รุ่น 3 สาขาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งในการทำวิจัยตลอดมา

สุณิสา เศษระพานิช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
ความสำคัญของการวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย	7
นิยามคำสำคัญเชิงปฏิบัติการ	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศ.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นเลิศด้านการศึกษา.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการบริหารสู่ความเป็นเลิศ.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จ หรือ TQM.....	19
แม่แบบของระบบบริหารตามแนวทาง TQM.....	23
รูปแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (MBNQA).....	23
รูปแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติไทย (TQA).....	24
รูปแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติสิงคโปร์ (SQA).....	25
รูปแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติยุโรป (EFQA)	26
รูปแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติญี่ปุ่น (JQA).....	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) เกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาตามรูปแบบ MBNQA.....	31
ความเป็นมา.....	31
ประเภท/องค์ประกอบและค่าคะแนน	31
ประเด็นการพิจารณาและรายการย่อย.....	34
แนวทางการให้คะแนน.....	37
เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีก	40
ความหมายของเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีก.....	40
ประเภทของเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีก	42
แนวทางการบริหารสถานศึกษาเอกชน	45
ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน.....	46
ระบบบริหารคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน	51
ความเกี่ยวข้องระหว่างการบริหารสถานศึกษาเอกชนกับ	
เกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
งานวิจัยในประเทศ.....	57
งานวิจัยต่างประเทศ	58
สรุปหลักการที่นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย.....	62
3 วิธีดำเนินการวิจัย	64
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล	70
การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล.....	70
การนำเสนอผลการวิจัย	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเหมาะสมของค่าคะแนนของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา.....	73
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเกี่ยวกับความเหมาะสม ของแนวทางการให้คะแนนในการดำเนินงาน และการปรับใช้ และผลลัพธ์ของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา	88
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	95
วิธีดำเนินการวิจัย	95
สรุปผลการวิจัย	96
อภิปรายผลการวิจัย	98
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	107
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้.....	107
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	107
บรรณานุกรม	108
ภาคผนวก.....	115
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยและหนังสือขอความอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถาม.....	116
ภาคผนวก ข. ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือและตัวอย่างหนังสือ ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ.....	128
ภาคผนวก ค. ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม	131
ประวัติของผู้วิจัย	134

สารบัญญัตินำ

ตาราง		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
2	วิเคราะห์องค์ประกอบและประเด็นย่อยของรูปแบบต่างๆ	28
3	เปรียบเทียบระบบการให้คะแนนของรูปแบบต่างๆ.....	30
4	ค่าคะแนนในแต่ละองค์ประกอบหลักและย่อยของรูปแบบ MBNQA	33
5	แนวทางการให้คะแนนในการประเมินของรูปแบบ MBNQA.....	38
6	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
7	ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
8	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับความเหมาะสมของค่าคะแนนองค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบ และค่าคะแนนรวม	74
9	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับความเหมาะสมของค่าคะแนนองค์ประกอบที่ 1 ด้านภาวะผู้นำ และรายการย่อย	77
10	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับความเหมาะสมของค่าคะแนนองค์ประกอบที่ 2 การวางแผนกลยุทธ์ และรายการย่อย	78
11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับความเหมาะสมของค่าคะแนนองค์ประกอบที่ 3 การให้ความสำคัญกับนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ ผู้ให้บริการ และรายการย่อย.....	79
12	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับความเหมาะสมของค่าคะแนนองค์ประกอบที่ 4 สารสนเทศและการวิเคราะห์ และรายการย่อย	81
13	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับความเหมาะสมของค่าคะแนนองค์ประกอบที่ 5 การให้ความสำคัญกับบุคลากรและหน่วยงานย่อย และรายการย่อย	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
14	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับความเหมาะสมของค่าคะแนนองค์ประกอบที่ 6 การบริหารกระบวนการ และรายการย่อย.....	84
15	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับความเหมาะสมของค่าคะแนนองค์ประกอบที่ 7 ผลการดำเนินงาน และรายการย่อย.....	86
16	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการให้คะแนนในการ พิจารณาส่วนที่เป็นวิธีการ และการปรับใช้.....	89
17	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการให้คะแนนในการ พิจารณาส่วนที่เป็นผลลัพธ์ของการดำเนินงาน	92

สารบัญญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 สรุปความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	6
2 ความสัมพันธ์ของประเภท/องค์ประกอบหลักทั้ง 7 ประเภท ของ MBNQA	32
3 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดใหญ่.....	47
4 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนตามแบบ สาขางานหลัก	48
5 แผนภูมิแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษา	52
6 กระบวนการสู่ความเป็นเลิศด้านการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน.....	56
7 สรุปหลักการสำคัญในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	63
8 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	65